

Hnutí DUHA vyvrací nepravdy o desítkách let blokování výstavby vodního díla Nové Heřminovy. Stát nebyl schopen vybudovat přehradu za 27 let, přitom odmítl rychlejší a šetrnější varianty ochrany obcí

20.9.2024 - | Hnutí DUHA

Z důvodu nepravdivého tvrzení ministra zemědělství za KDU-ČSL Marka Výborného [1] čelí Hnutí DUHA útokům a výhrůžkám násilí. Stát v přípravě stavby přehrady opakovaně selhal a snaží se svalit vinu za škody při katastrofální povodni na ekologickou organizaci. Takový útok na občanskou společnost je třeba jednoznačně odmítnout. Hnutí DUHA dokládá podrobnou časovou osu a shrnutí událostí v přípravě stavby za posledních bezmála 30 let.

V demokratickém státě mají obce i občanské spolky, za splnění zákonných podmínek, právo vyjadřovat se v některých správních řízeních a k záměrům, které výrazně zasahují do životního prostředí lidí. Oproti státním orgánům však nejsou připomínky závazné a při nesplnění přísných časových lhůt se k nim nepřihlíží. S těmito lhůtami, které tvoří 0,1 % celkového času od povodni v roce 1997, je navíc nutné počítat při přípravě každé stavby.

Že by zpoždění projektu způsobily ekologické organizace nebo obec, rozporuje i oficiální časová osa projektu [2]. Projekt počítá se zahájením výstavby v roce 2026, samotná výstavba pak má trvat zhruba 6 let. Zahájení provozu vodního díla Nové Heřminovy je očekáváno až od roku 2032. S provozem přehrady se tedy v letošním roce nemohlo vůbec počítat.

Mimo jiná zpoždění úřadů se dodnes nezahájilo ani přeložení silnice 1. třídy, které musí být uskutečněno ještě před stavbou přehrady.

Hnutí DUHA dokládá podrobný rozbor procesu přípravy přehrady Nové Heřminovy

Ničivé povodně v roce 1997 vedly k rozhodnutí zajistit obcím na toku řeky Opavy dostatečnou a rychlou protipovodňovou ochranu. V roce 2008, tedy o 11 let později, bylo vládou rozhodnuto o výstavbě vodního díla Nové Heřminovy. I přes místní odpor Povodí Odry odmítalo diskuze, které by vedly k rychlejšímu, levnějšímu a k přírodě šetrnějšímu řešení, a prosazovalo výstavbu přehrady [3].

Mezi rozhodnutím vlády v roce 2008 (tj. 11 let po povodni 1997) a zahájením procesu posouzení vlivu na životní prostředí (dále EIA) probíhala změna Zásad územního rozvoje kraje (ZÚR), (které napadla obec Nové Heřminovy a Ústavní soud rozhodl finálně až v roce 2018), vyhodnocení vlivu ZÚR na životní prostředí, projednání s Polskem či zrušení stavební uzávěry.

Od roku 2010 do roku 2012 probíhal proces EIA [4], proti jehož výsledku se není možné přímo odvolat a je možné jej rozporovat až v rámci odvolání proti územnímu řízení. V tomto procesu měly být zhodnocené varianty a alternativní řešení. **Ministerstvo životního prostředí vedené v té době ministry Pavlem Drobilem a Tomášem Chalupou (oba ODS) však vůbec nepožadovalo zpracování a posouzení různých variant řešení protipovodňové ochrany, a zaměřilo se na**

výstavbu přehrady.

Celých 9 let od rozhodnutí vlády (tedy mezi lety 2008 a 2017) o výstavbě přehrady Povodí Odry zajišťovalo podklady a pozemky k vybudování. V prosinci roku 2017 podalo žádost o umístění 378 stavebních objektů souvisejících s přehradou, čímž bylo zahájeno územní řízení vedené Stavebním úřadem Krnov. V této fázi ještě nebylo územní řízení otevřené pro obce ani spolky, ale pouze pro orgány státní správy, které vydávají závazná stanoviska.

Územní řízení se pro další účastníky, mezi nimiž jsou obce i spolky, otevřelo až v roce 2021. V únoru 2021 tak Hnutí DUHA Jeseníky získává právní možnost zapojit se do řízení. Jako účastník řízení se přihlašuje a v březnu téhož roku podává v rámci lhůty své připomínky. **Hnutí DUHA Jeseníky se tedy stává účastníkem řízení až 24 let od povodní v roce 1997 a 13 let od rozhodnutí vlády o výstavbě přehrady.**

Současně obec Nové Heřminovy podává námitku systémové podjatosti na Stavební úřad v Krnově. Krajským úřadem Moravskoslezského kraje byla námitka shledána jako důvodná a v únoru 2022 Krajský úřad nařizuje převzetí řízení Stavebním úřadem Bruntál. **Podjatý úředník nebo úřad nemůže v právním státě rozhodovat. Přesunutí na jiný úřad by však mělo být provedeno do jednoho měsíce a nemělo by trvat rok jako v případě této prodlevy.**

Řízení nadále pokračovalo žádostí o doplnění dalších podkladů od Povodí Odry, které byly doplněny v červenci 2022. Rovněž vypršela platnost některých závazných stanovisek, stavební úřad v Bruntále požádal o jejich prodloužení a v říjnu 2022 byly podklady připraveny. V listopadu 2022 obec Nové Heřminovy podala námitku systémové podjatosti na Stavební úřad Bruntál, v prosinci 2022 vzala obec svoji námitku zpět.

V únoru 2023 vyzval Stavební úřad Bruntál účastníky v desetidenní lhůtě k vyjádření ke shromážděným podkladům a v červnu 2023 vydal rozhodnutí o umístění stavby. **Celkově se vydání rozhodnutí o umístění stavby zpozdilo přibližně o 1 rok a 2 měsíce, toto zpoždění nemohlo Hnutí DUHA Jeseníky z pozice účastníka řízení nijak ovlivnit.**

V červenci 2023 obec Nové Heřminovy podala odvolání týkající se přemostění Opavy a propojení silnic, tedy 2 zamýšlených stavebních objektů z celkových 378. V červenci 2023 Hnutí DUHA Jeseníky v blanketním odvolání avizuje doplnění odůvodnění a v srpnu toto odůvodnění doplňuje. **Blanketní odvolání je zákonem daná možnost účastníka doplnit odůvodnění ve stanovené lhůtě, což nijak nebrzdí práci úřadu, který v mezích stejné pouze předává spis odvolacímu orgánu.** V říjnu 2023, tedy se zpožděním 2 měsíce, postoupil Stavební úřad Bruntál spis Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, který vyzval dotčené orgány k přezkumu jednotlivých závazných stanovisek. Na přezkum stanovisek je ze zákona lhůta maximálně 60 dnů. **Orgány státní správy na to reagovaly až v květnu a červnu 2024, tedy se zpožděním na straně úřadů o 7 měsíců.**

V červnu 2024 Krajský úřad Moravskoslezského kraje oznámil shromáždění stanovisek a podkladů a stanovil lhůtu pro vyjádření všech účastníků na 30 dnů. Hnutí DUHA Jeseníky se již dále nevyjádřilo. Krajský úřad Moravskoslezského kraje však dosud nerozhodl.

V případě, že by se proti územnímu rozhodnutí nikdo neodvolal, nabylo by právní moci na konci července 2023. Vyřídít odvolání, které je součástí procesu a řádného opravného prostředku, mělo dle zákona trvat maximálně 90 dnů (30 dnů na předání spisu, 30 dnů na přezkum stanovisek, 30 dnů na rozhodnutí odvolacího orgánu), a tedy do konce října 2023. To se nestalo. **V případě, že by byly dodrženy lhůty na přezkum stanovisek (tj. 30 dnů), tak by i s odvoláním bylo rozhodnuto do konce března 2023. V případě, že by byly dodrženy lhůty i v prvostupňovém řízení, tak by**

řízení bylo i s odvoláním vyřízeno do konce roku 2022.

Časové dotace příprav k vybudování vodního díla Nové Heřminovy:

1. Diskuse o řešení protipovodňového opatření: cca 4 000 dnů (1997–2008)
2. Příprava celého projektu: cca 3 000 dnů (2008–2017)
3. Přípravy podkladů pro rozhodnutí vydání územního rozhodnutí: cca 1 000 dnů (2017–2021)

Časové prodlevy v přípravách vodního díla Nové Heřminovy:

1. Zdržení ze strany úřadů: cca 500 dnů (2021–2024)
2. Zdržení ze strany Hnutí DUHA Jeseníky: 0 dnů

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA, říká:

„V přípravě projektu přehrady Nové Heřminovy selhal stát. Nebyl schopen dostatečně rychle stavbu tlačit dopředu ani zvážit levnější a rychlejší protipovodňovou ochranu, kterou pro místo navrhovalo Hnutí DUHA. Ministr Výborný o skutečnostech kolem Nových Heřminov opakovaně lže a útočí na občanskou společnost ve snaze odklonit pozornost od chyb svých podřízených a pravděpodobně i v politováníhodné snaze lovit voliče v populistických vodách.“

Kontakty:

Ivo Dokoupil, koordinátor Hnutí DUHA Jeseníky,
tel. č.: 777 787 927, e-mail: ivo.dokoupil@tiscali.cz
Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA,

tel.: 773 768 769, e-mail: anna.karnikova@hnutiduha.cz

Eva Pernicová, tisková mluvčí, Hnutí DUHA,
tel. č.: 734 770 020, eva.pernicova@hnutiduha.cz

Poznámky:

[1] Tisková zpráva Ministerstva zemědělství ze dne 16. 9. 2024

[2] Stav realizace vodního díla Nové Heřminovy (Zdroj: Povodí Odry)

[3] PROČ MINISTR LŽE? | Přehrada Nové Heřminovy (VIDEO)

[4] Posuzování vlivů záměrů na životní prostředí (proces EIA) je v ČR upraveno zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí. Smyslem je zjistit a vyhodnotit předpokládané vlivy připravovaných záměrů na životní prostředí a veřejné zdraví ve všech rozhodujících souvislostech. Cílem procesu je zmírnění nepříznivých vlivů realizace na životní prostředí. Proti stanovisku EIA se lze vymezit až v odvolání proti rozhodnutí o umístění stavby.

<https://hnutiduha.cz/aktualne/hnuti-duha-vyvraci-nepravdy-o-desitkach-let-blokovani-vystavby-vodnih-o-dila-nove-herminovy>